

Barangolás az Állatkertben: szövegértés és morfológiai tudatosság fejlesztése

A Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoport és az MTA-SZTE Képeségfejlesztés Kutatócsoport egy online elérhető értékelő és fejlesztő rendszert dolgozott ki, amely az általános iskolás tanulók olvasás-szövegértési képességeinek és morfológiai tudatosságának személyre szabott fejlesztését célozza meg. A program abban segíti a tanulókat, hogy felismerjék a szavakat alkotó morfémaidet, a szavak elemeit, a nyelv szerkezetét, ezáltal anyanyelvi tudatosságuk és gondolkodási képességeik is fejlődjenek. A feladatok kidolgozásához harmadik és negyedik osztályos magyar nyelv és irodalom tantárgy tankönyveit és munkafüzeteket vettük alapul. A tanulók szövegértési, illetve nyelvtani feladatokat kapnak, melynek során ráirányítjuk a figyelmüket a szövegben szereplő szavakra, a szöveg egyes részeire és egészére, valamint explicit nyelvtani fogalmak és szabályok is megjelennek. A program kerettörténete szerint a tanulók a Budapesti Állatkertben barangolhatnak, megismerkedhetnek az állatkerttel, annak lakóival, valamint különböző állatokhoz kapcsolódó történetekkel is.

Minden modulban a tanulók egy szöveget dolgoznak fel a játékos gyakorlatok segítségével. A feladatok helyes megoldásáért olyan dolgokat gyűjthetnek, ami valamilyen formában hasznos egy állatnak (például eledel), így virtuálisan az állatok gondozásába is bekapcsolódnak. A feladatsor elején még nem tudják, hogy milyen állatnak gyűjtenek. A programban való előrehaladás során puzzle darabokat szereznek meg, az adott modul végén kirakhatják annak az állatnak képét, akinek a gyűjtést végezték. Minél többet sikerül az adott dologból összegyűjteni, az állat annál elégedettebb és boldogabb lesz. Alacsony összteljesítmény esetén a rendszer visszajelezni, hogy a szóban forgó állat sokkal jobban is érezné magát, ha jobban sikerült volna a gyűjtés, és javasolja a modul ismételt elvégzését. Minden modul végén továbbá egy érdekes tény is megismerhetnek a gyerekek, mely ahhoz az állathoz kapcsolódik, aki számára a gyűjtést végezték.

A tanulók teljesítményét az eDia rendszer folyamatosan a nyomon követi és ellenőrzi. A feladatokban a tanulók a válaszaikat az Ellenőrzés gombbal ellenőrizhetik, a Segítség gombra kattintva segítő instrukciót, vagy a feladathoz szükséges nyelvtani ismereteket kaphatnak. A feladatok megoldása során egy kritériumszint alatt a diákok megismerhetik a helyes válaszok egy részét, majd visszalépve megadhatják azokat a feladatban, ezzel is gyakorolva a megcélzott tudás elsajátítását. A kritériumszint elérése esetén lehetőség van tovább lépésre, de a program arra bátorítja a tanulókat, hogy érdemes lenne tovább dolgozni, mert a helyes megoldásokért cserébe több olyan dolgot gyűjthetnek, amire az adott modul állatának szüksége van. A feladat hibátlan megoldása esetén pozitív, megerősítő jellegű visszajelzés érkezik.

A program moduláris, az első modul elvégzését követően bármelyik modullal folytatható. Egy foglalkozás 30-45 percet vehet igénybe. A programot az edia.hu/elea oldalon lehet elérni a 'Barangolás az Állatkertben' szövegre kattintva.

1. ábra. Bevezető oldal: Barangolás az Állatkertben

2. ábra. Példafeladat a programból: Barangolás az Állatkertben